

Asia: VN/26540/2025

## **Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain muuttamiseksi**

Klikkaa ja lisää väliotsikko

### **1. Yleiset kommentit uudistuksesta**

Jalkapallon Pelaajayhdistys (JPY) pitää hallituksen esitystä tarpeellisena ja kiireellisenä. Nykyinen tilanne, jossa urheilijoiden lakisääteinen vanhuudenturva on yhden toimijan varassa, ei ole kestäväällä pohjalla urheilijoiden oikeusturvan eikä järjestelmän toimivuuden näkökulmasta.

Jalkapalloilijoiden eläkevakuuttamisen osalta on oltu käytännössä laittomassa tilassa vuoden 2026 alusta lähtien. Esitys vastaa akuuttiin vakuuttamisen saatavuusongelmaan ja parantaa urheilutyönantajien sekä urheilijoiden valinnanmahdollisuuksia vanhuudenturvan järjestämisessä osittain.

Laissa olevaa vakuutusyhtiöiden (ja mahdollisten eläkekassojen) ilmoitusaikaa tulisi pidentää ja laajentaa niin, että ilmoitus vakuuttamisen päättämistä tulisi STM:lle vähintään kahta vuotta aiemmin. Samalla ilmoitus tulisi tehdä vakuutuksen ottajien ja vakuutettujen edustajille – käytännössä liigoille ja lajiliitoille sekä pelaajayhdistyksille. Lakisääteisen vakuuttamisen ollessa kyseessä, lain tulisi myös velvoittaa joku tahon tarjoamaan vakuuttamista samaan tapaan kuin muidenkin ammattien työntekijöiden lakisääteisten vakuutusten osalta tapahtuu. Vakuuttamisen tarjoamisen velvoite voisi koskea henkivakuutusyhtiöitä tai vaihtoehtoisesti MELAa.

Samalla JPY toteaa, että uudistus on luonteeltaan rajattu eikä vielä korjaa urheilijoiden eläke- ja sosiaaliturvan rakenteellisia puutteita kokonaisuutena. Kyse on tärkeästä mutta osittaisesta parannuksesta, joka ei yksinään ratkaise urheilijoiden heikkoa asemaa suhteessa muuhun työelämään.

JPY pitää tärkeänä, että urheilijoiden tapaturma- ja eläketurvaa tarkastellaan jatkossa laajempänä kokonaisuutena, jossa urheilijoiden asema työntekijöinä ja heidän yhdenvertaisuutensa muihin työntekijäryhmiin nähden otetaan järjestelmällisesti huomioon.

## **2. Huomionne sijoitussidonnaisen vakuutuksen mahdollistamisesta vanhuudenturvan järjestämisen muotona**

JPY suhtautuu myönteisesti sijoitussidonnaisten eläkevakuutusten mahdollistamiseen. Nykyinen laskuperustekorkoon sidottu malli ei ole pitkään aikaan tuottanut urheilijoille tarkoituksenmukaista eläketurvaa, ja sijoitussidonnaisuus vastaa paremmin nykyaikaista eläkesäästämistä.

Urheilijoiden erityispiirteenä on pitkä aika urheilu-uran päättymisestä eläkeikään, jolloin sijoitussidonnaisuus ja pitkän aikavälin tuottopotentiaali ovat erityisen merkityksellisiä. Nykyisten aktiivipelaajien eläkkeet ehtivät kasvaa korkoa korolle jopa 30–50 vuotta ennen kuin he ehtivät eläkeikään. Uudistuksen hyödyt jäävät kuitenkin rajallisiksi, mikäli sijoitussidonnaisuus koskee vain uusia vakuutuksia.

JPY pitää välttämättömänä sitä, että myös jo kertyneet vapaakirjat voidaan urheilijan pyynnöstä muuttaa sijoitussidonnaisiksi sekä sitä, että urheilijoille on valinnanvapaus ja mahdollisuus halutessaan kilpailuttaa henkivakuutusyhtiö, missä urheilu-uran aikana kertyneet vapaakirjat pidetään. Muutoin merkittävä osa nykyisistä ja entisistä pelaajista jää uudistuksen ulkopuolelle, eikä lain tavoite eläketurvan parantamisesta toteudu täysimääräisesti.

Esitämme myös, että urheilijoilla olisi mahdollisuus vaikuttaa omien eläkkeiden ja vapaakirjojen sijoitusten riskitasoon.

JPY nostaa esiin huolen siitä, että esitys ei sisällä riittävää ratkaisua vapaakirjojen siirrettävyyteen. Urheilijoiden eläkesäästöjen kertyminen useisiin eri vakuutusyhtiöihin uran aikana on järjestelmän kannalta ongelmallista ja heikentää eläketurvan kokonaisuutta.

Urheilijoiden näkökulmasta on olennaista, että:

- vapaakirjat eivät jää pysyvästi lukituiksi yksittäisiin vakuutusyhtiöihin, ja
- kertynyt eläkesäästö voidaan siirtää toiseen henkivakuutusyhtiöön tai vaihtoehtoiseen järjestelmään tilanteissa, joissa vakuutuksen tarjoaja vaihtuu.

Ilman todellista siirrettävyyttä kilpailu vakuutusmarkkinoilla jää vajaaksi, eikä uudistuksen tavoite eläketurvan parantamisesta toteudu käytännössä. Urheilijoiden kannalta olisi selkeintä, että kaikki urheilu-uran aikana kertyneet eläkkeet ja vapaakirjat olisi mahdollista siirtää ja pitää yhdessä ja samassa paikassa – oli kyseessä sitten henkivakuutusyhtiö, eläkekassa tai MELA.

### **3. Huomionne lisäeläkekassamahdollisuudesta vanhuudenturvan järjestämisen muotona**

Lisäeläkekassan mahdollistaminen tuo uusia vaihtoehtoja vanhuudenturvan järjestämiseen. JPY katsoo kuitenkin, että mallin toimivuus edellyttää vielä lisäselvityksiä. Erityisesti on tärkeää varmistaa, että järjestelmä on hallinnollisesti ja kustannuksiltaan tarkoituksenmukainen, kulut ovat läpinäkyviä ja urheilijoiden etu toteutuu myös käytännössä.

Lisäeläkekassan ei tule muodostua ratkaisuksi, jossa riskit tai hallinnolliset kustannukset siirtyvät epäsuhtaisesti urheilijoiden kannettavaksi.

### **4. Huomionne eläkkeen määräaikaisesta maksamisesta sekä kertakorvausmahdollisuudesta**

JPY pitää myönteisenä mahdollisuutta maksaa eläke määräaikaisena sekä pienet eläkesäästöt kertakorvauksena. Tämä parantaa erityisesti niiden urheilijoiden asemaa, jotka ovat pelanneet Suomessa lyhyen aikaa tai joiden eläkesäästö on jäänyt vähäiseksi.

Kertakorvauksen osalta JPY korostaa, että:

- sen tulee aina perustua urheilijan omaan suostumukseen, ja
- sääntelyn tulee olla selkeää erityisesti sen osalta, milloin urheilu-uran katsotaan päättyneen ja miten kertakorvauksia verotetaan.

Lisäksi JPY pitää perusteltuna selvittää mahdollisuutta ohjata kertakorvaus urheilijarahastoon osana urheilijoiden taloudellisen turvan kokonaisuutta.

### **5. Huomionne vaikutusarvioista**

JPY on huolissaan siitä, että suuri osa pienituloisista urheilijoista sekä erityisesti naispelaajista jää edelleen eläketurvan ulkopuolelle vakuuttamisrajan (13 790€ vuodessa vuonna 2026) vuoksi. Esitys ei käytännössä paranna heidän asemaansa, mikä heikentää uudistuksen vaikutuksia tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta.

JPY esittää, että lakisääteinen eläkevakuuttamisen alaraja olisi sama (71,72€ kuukaudessa) kuin muissa ammateissa. Näin eläkettä kertyisi paremmin myös naisten pääsarjoissa ja miesten alemmilla sarjatasoilla pelaaville työsuhteisille urheilijoille.

Urheilijat ovat muita työntekijöitä heikommassa asemassa myös silloin, jos seuratyönantaja menee konkurssiin ja jättää eläkemaksut maksamatta. Seurojen konkurssit ovat olleet yleisiä suomalaisessa jalkapallossa 2000-luvulla. Tämä epäkohta tulisi korjata lakimuutoksen yhteydessä, niin, että eläkekertymä turvataan jo tehdystä työstä urheilijoille myös silloin, jos seura jättää lakisääteiset eläkemaksut maksamatta ja menee konkurssiin.

JPY toteaa myös, että urheilijoiden eläketurva on merkittävästi muita työntekijöitä heikompaa myös tapaturmaeläkkeen osalta. Urheilijoiden eläketurvaa tulisi kaikilta osin pyrkiä parantamaan hallitusohjelman mukaisesti, ei heikentämään. Tämä tulisi ottaa huomioon myös lain kehittämisen seuraavassa vaiheessa, jolloin tulisi parantaa myös urheilijoiden turvaa ammattitautien ja ei tapaturmisiin vammoihin liittyen.

JPY katsoo, että jatkovalmistelussa urheilijoiden tapaturma- ja eläketurvaa tulee kehittää kokonaisuutena kolmikannassa, tiiviissä vuoropuhelussa urheilijoiden edustajien kanssa. Osana prosessia olisi hyvä käydä läpi kaikki ne muihinkin lakeihin liittyvät kohdat, joiden myötä urheilijat ovat työntekijöinä muita heikommassa asemassa.

## Lausunnonantajan lausunto

### **Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään**

alkapallon Pelaajayhdistys (JPY) katsoo, että esitys on välttämätön ja kiireellinen urheilijoiden lakisääteisen eläkevakuuttamisen saatavuuden turvaamiseksi. Esitys ei kuitenkaan kokonaisuutena poista urheilijoiden eläke- ja sosiaaliturvaa koskevia rakenteellisia ongelmia eikä turvaa urheilijoiden asemaa yhdenvertaisesti suhteessa muihin työntekijäryhmiin.

JPY korostaa, että lakisääteisen vanhuudenturvan tulee täyttää oikeusvarmuuden, ennakoitavuuden ja yhdenvertaisuuden vaatimukset. Nykyinen järjestely, jossa lakisääteinen eläketurva on tosiasiallisesti sidottu vakuutusmarkkinoiden toimivuuteen ilman riittäviä turvamekanismeja, ei täytä näitä vaatimuksia. Vakuuttamisen päättämistä koskevaa ilmoitusvelvollisuutta on pidennettävä ja laajennettava, ja lakisääteisen vakuuttamisen osalta on perusteltua säätää nimenomaisesta velvoitteesta jonkin tahon toimesta vakuutusten tarjoamiseen.

Sijoitussidonnaisten vakuutusten mahdollistaminen on perusteltu ja tarpeellinen muutos. Uudistus jää kuitenkin vaikutuksiltaan puutteelliseksi, mikäli se koskee ainoastaan uusia vakuutuksia. JPY pitää välttämättömänä, että myös jo kertyneet eläkkeet ja vapaakirjat voidaan urheilijan pyynnöstä muuttaa sijoitussidonnaisiksi, että urheilijalla on tosiasiallinen mahdollisuus kilpailuttaa vakuutuksenantaja sekä vaikuttaa sijoitusten riskitasoon.

Esitys ei ratkaise vapaakirjojen siirrettävyyteen liittyvää keskeistä ongelmaa. Eläkesäästöjen hajautuminen useisiin vakuutusyhtiöihin urheilijan uran aikana heikentää eläketurvan kokonaisuutta ja rajoittaa kilpailua. Selvyyden, urheilijan oikeuksien ja järjestelmän toimivuuden kannalta on olennaista, että kaikki urheilu-uran aikana kertyneet eläkesäästöt ovat siirrettävissä ja koottavissa yhteen.

Mahdollisuus maksaa eläke määräaikaisena sekä pienet eläkesäästöt kertakorvauksena on lähtökohtaisesti kannatettava, mutta sääntelyn tulee olla täsmällistä ja perustua aina urheilijan omaan suostumukseen. Erityisesti urheilu-uran päättymisen määrittelyllä on keskeinen merkitys oikeusvarmuuden kannalta.

JPY kiinnittää erityistä huomiota siihen, että nykyinen vakuuttamisraja sulkee merkittävän osan pienituloisista urheilijoista, erityisesti naispelaajista, lakisääteisen eläketurvan ulkopuolelle. Tämä on ongelmallista yhdenvertaisuuden näkökulmasta. Lakisääteisen eläkevakuuttamisen alarajan yhdenmukaistaminen muiden työntekijöiden kanssa on perusteltua ja välttämätöntä.

Lisäksi urheilijat ovat muita työntekijöitä heikommassa asemassa seuratyönantajien maksukyvyttömyys- ja konkurssitilanteissa. Lainsäädäntöä tulee kehittää siten, että urheilijoiden eläketurva kertyy ja säilyy tehdystä työstä riippumatta työnantajan myöhemmästä maksukyvyttömyydestä.

JPY katsoo, että urheilijoiden tapaturma- ja eläketurvaa koskevaa sääntelyä ja muuta urheilijoita koskevaa lainsäädäntöä tulee jatkovalmistelussa arvioida kokonaisuutena kolmikantaisesti siten, että urheilijoiden asema työntekijöinä ja heidän yhdenvertaisuutensa muun työelämän kanssa toteutuvat.

Autio Panu  
Jalkapallon Pelaajayhdistys